

فصل ششم

شکوفایی استان سمنان

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

درس ۱۴ دستاوردهای انقلاب اسلامی

استان سمنان علی‌رغم مجاورت با تهران و برخورداری از توان‌های قابل ملاحظه تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، در زمینه‌های مختلف از جمله فرهنگی و آموزشی، کشاورزی، صنایع و معادن، انرژی و... از استان‌های کم‌برخوردار به حساب می‌آمد. خوشبختانه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، با توجه به قابلیت‌های متعدد طبیعی و انسانی مورد توجه قرار گرفت که پس از گذشت ۳۰ سال از انقلاب به برخی از این دستاوردها در چند بخش به‌طور خلاصه اشاره می‌شود.

- توسعه کشاورزی
- توسعه اقتصادی و صنعت
- توسعه آموزش
- توسعه گردشگری
- ارتقای سطح رفاه اجتماعی و فرهنگی.

برای مطالعه

توسعه کشاورزی

با ادغام جهادسازندگی و کشاورزی در تاریخ ۱۴/۱۰/۱۳۷۹ نهاد جهاد کشاورزی توانسته است در بخش راه و توسعه کشاورزی، آبرسانی، برق‌رسانی و... به ویژه پشتیبانی در روستاهای محروم تلاش فراوان داشته باشد. این

نهاد در طول جنگ تحمیلی با ساختن پل‌ها، معابر، سدها، خاکریزها، فرودگاه، اورژانس، کانال و بیمارستان صحرائی و... خدمات ارزنده‌ای را ارائه داده است. در مقایسه سال ۱۳۵۷ با رقمی معادل ۴۲۱۴۲۶ تن محصولات زراعی و باغی در سال ۱۳۸۷ با استفاده از فناوری‌های روز دنیا و بهره‌گیری از شیوه‌های جدید آبیاری به بیش از ۱۳۰۰۰۰۰ تن رسیده است. از دیگر توفیقات کشاورزی استان می‌توان به تولیدات

شکل ۱-۶- پرورش دام به روش علمی در استان

گلخانه‌ای و پرورش آبیان اشاره کرد. تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی هیچ گونه صادرات کشاورزی از استان به عمل نمی‌آمد، در حالی که هم اکنون ۵ میلیون دلار حاصل تلاش کشاورزی استان است. جهاد کشاورزی در بخش دام و طیور با ۲/۲ میلیون واحد دام و با تولید ۳/۳ درصد گوشت قرمز و ۳/۲ درصد گوشت سفید کشور مشغول فعالیت است.

توسعه اقتصادی و صنعت

امور بازرگانی: این سازمان در سال ۱۳۵۲ با نام اتاق اصناف و پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸ به نام دفتر بازرگانی و با ادغام ادارات مختلف در سال ۱۳۸۱ به شکل کنونی درآمده است.

معادن: استان سمنان از نظر تنوع کانی‌ها و تعداد معادن و میزان صادرات آن یکی از قطب‌های مهم کشور به حساب می‌آید.

استان سمنان در حال حاضر رتبه اول تولید نمک، رتبه دوم تولید سولفات سدیم و زغال سنگ و رتبه سوم از نظر کرومیت را دارد.

قابل ذکر است که بیش از ۳۰ درصد گچ کشور و به عبارتی ۴ درصد گچ جهان از استان سمنان تأمین می‌شود.

میزان استخراج معادن در حال حاضر	میزان استخراج معادن در ابتدای انقلاب اسلامی
۱۰۱۶۹۰۰۰	۷۷۹۰۰۰

صنایع: از آنجا که استان سمنان به دلیل مجاورت با استان تهران و بازار بزرگ مصرف کشور و همچنین به علت محدودیت استقرار صنایع در شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران علاقه‌مندان زیادی را جهت فعالیت‌های صنعتی و

شکل ۲-۶- نمای از کارخانه فولاد شاهرود

تولیدی به خود جذب کرده و از طرفی امکانات زیر بنایی باعث رشد روز افزون واحدهای صنعتی، تولیدی و خدماتی شده است.

لذا سازمان حفاظت محیط زیست در راستای اصل ۵۰ قانون اساسی توصیه به تجهیز کلیه صنایع به سیستم تصفیه هوا و فاضلاب کرده است و این درحالی است که تا قبل از انقلاب اسلامی، واحدهای صنعتی دارای این تجهیزات محدود بوده‌اند و هم اکنون

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

توسعه واحدهای صنعتی و تولیدی استان از جایگاه بسیار خوبی در کشور برخوردار است. تا قبل از سال ۵۷ تعداد ۲۷ واحد صنعتی در استان فعال بوده‌اند و در حال حاضر تعداد ۱۰ شهرک صنعتی، ۱۴ ناحیه صنعتی و ۱۵۳۲ واحد فعال در استان وجود دارد.

شکل ۳-۶- نمایی از شهرک‌های صنعتی استان سمنان

حمل و نقل: تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، استان سمنان به عنوان یکی از نقاط محروم در بخش راه‌سازی به‌شمار می‌آمد به شکلی که اکثر راه‌های موجود فاقد مشخصات فنی و تک‌بانه بوده و روستاها نیز فاقد مسیر مناسب بوده‌اند.

جدول مقایسه طول راه‌های استان سمنان قبل و بعد از انقلاب اسلامی

عنوان	راه اصلی به کیلومتر	راه فرعی به کیلومتر	راه روستایی و عشایری به کیلومتر
قبل از انقلاب	۳۰۸	۴۷۰	۱۶۰۰
بعد از انقلاب	۱۰۶۲	۷۵۰	۲۳۵۰

آنچه در زمینه راه قابل ذکر است برخی پروژه‌های عظیم در دست ساخت و یا پایان یافته است که از آن جمله

ارتقای فنی جاده دامغان به اصفهان که استان را به عنوان دالان شمال به جنوب مطرح کرده و تا بندر امیرآباد در شهرستان بهشهر استان مازندران ادامه می‌یابد. همچنین مطالعه طرح بزرگراه امام رضا(ع) که ۵۶۰ کیلومتر آن در استان سمنان قرار دارد و احداث راه اصلی شاهرود به آزادشهر و اتمام مسیر سمنان به ساری از طریق کیاسر را می‌توان ذکر کرد.

در زمینه حمل و نقل ریلی نیز با دو خطه شدن مسیر استان ظرفیت آن به بیش از ۵۴۸ درصد افزایش یافته است.

انرژی

گاز: در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی یکی دیگر از دستاوردهای مهم، استفاده از گاز طبیعی است. که توسط متخصصان کشورمان به بهره‌برداری رسیده است. در سال ۱۳۶۹ اولین شهر استان از نعمت گاز برخوردار شد و با تأسیس شرکت گاز هم اکنون بخش عظیمی از شهرها و روستاهای استان از این نعمت خدادادی بهره‌مند شده‌اند.

ایستگاه CNG	مصرف کننده	نصب انشعاب	احداث شبکه گازی
۱۷	۱۳۹۷۹۵	۶۳۶۹۵	۲۶۴۲ کیلومتر

فرآورده‌های نفتی: استان سمنان تا سال ۱۳۵۷ تنها قادر به ذخیره سازی ۳۱ میلیون لیتر بوده است، در حالی که با تلاش‌های انجام گرفته در حال حاضر این امکان به ۱۰۶ میلیون لیتر رسیده است.

برق: در بخش برق اقدامات چشمگیری نسبت به سال‌های آغازین انقلاب مشاهده می‌شود به شکلی که هم اکنون می‌توان به ساخت یک دستگاه پست ۴۰۰ کیلوولت، ۸ دستگاه پست ۲۳۰ کیلوولت اشاره کرد.

آب: امور آبرسانی تا پیش از انقلاب اسلامی توسط شهرداری‌ها به انجام می‌رسید، اما پس از پیروزی انقلاب

اسلامی از سال ۱۳۷۱ شرکت آب و فاضلاب به شکل رسمی این خدمات را بر عهده گرفت.

پروژه‌هایی نظیر انتقال آب چشمه روزبه به سمنان و نهضت صرفه جویی آب که در جریان سفر مقام معظم رهبری به استان مطرح شد موجب تهیه طرح‌های متعددی در کمیسیون‌های زیربنایی دولت خدمتگذار شده که از جمله نکات بارز در امور آبرسانی استان است.

شکل ۴-۶- نمای از سد شهید شاهچراغی در شهرستان دامغان

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

مخابرات : با توجه به اینکه ارتباطات از اصول پایدار هر کشوری محسوب می‌شود، شرکت مخابرات استان سمنان نیز در راستای تحقق نظام اسلامی اقدامات شگرفی را به مرحله اجرا رسانده است که در زیر به برخی از آنها اشاره می‌شود.

عنوان	شماره‌های منصوبه	مشترک مراکز تلفن	روستاهای دارای ارتباط	تلفن همگانی	کانال‌های بین شهری
قبل از انقلاب	۸۲۰۰	۵	۹	۴۸	۷۰
بعد از انقلاب	۳۳۵۴۳	۱۵۶	۳۷۷	۲۳۵۰	۱۶۳۸۲

از سوی دیگر با پدید آمدن تلفن همراه در جهان و اقصی نقاط کشور، در استان نیز تعداد تلفن‌های همراه افزایش یافت و تعداد سایت‌های BTS را به ۲۰۵ مورد رسانیده و در ۸۷ روستا دفتر ICT دایر کرده است. مطلب قابل ذکر دیگر به روز کردن اطلاعات با فناوری جدید و استفاده از اینترنت همگانی و افزایش پوشش‌های رسانه‌ای و الکترونیک و ماهواره است.

مسکن : تا سال ۱۳۵۷ در استان سمنان در بخش مسکن نیز رکود کشوری حاکم بوده است؛ لیکن پس از پیروزی انقلاب اسلامی طرح‌های تفضیلی و جامع شهری تهیه و گام‌های مؤثری برداشته شده تا جایی که اکنون با مساحتی ۱۸۴۲۹۰ متر مربع در قالب خانه‌های سازمانی، فرهنگی و هنری، دانشگاهی و آموزشی، بهداشتی و درمانی و مسکن ارزان قیمت به انجام رسیده و اکنون بزرگ‌ترین طرح مسکن انبوه برای اقشار کم درآمد تحت عنوان مسکن مهر در قالب ۱۲۷ پروژه و بالغ بر ۱۰۱۰۵ واحد در دست اجراست.

تعاون : پس از پیروزی انقلاب اسلامی در جهت رشد و گسترش فرهنگ تعاون وزارت تعاون تأسیس و ۲۵ درصد از نقش اقتصاد کشور به این وزارتخانه محول شد که این امر باعث هموار شدن راه فعالیت همگانی در جهت تشکیل تعاونی‌ها شد.

در بخش اتحادیه تعاونی‌ها، در سال ۱۳۵۷ تنها یک مورد و هم اکنون به ۲۰ اتحادیه ارتقا یافته است. یکی از برجسته‌ترین اقدامات دولت اسلامی طرح واگذاری سهام عدالت توسط دولت مهرورز نهم است که تحول بنیادی در تأمین درآمد اقشار کم درآمد جامعه بوده و اکنون ۱۷۹۶۶۸ نفر دارای اوراق این سهام‌اند.

توسعه آموزش

آموزش عالی : از زمانی که اولین مرکز آموزش عالی در شهر سمنان تحت عنوان مدرسه عالی تکنولوژی فعالیت خود را آغاز کرد ۳۶ سال می‌گذرد. این مرکز در سال ۵۳ بنا و به صورت هیئت امنایی اداره می‌شد. اما این مرکز پس از پیروزی انقلاب اسلامی به مدرسه عالی تغییر نام یافته و با گسترش فعالیت‌های خود در سال ۶۷ به مجتمع آموزش عالی سمنان تبدیل شد و در نهایت در سال ۷۲ به شکل چشمگیر و ملموس با افتتاح رشته‌های متعدد مهندسی و تربیت دبیر به

دانشگاه سمنان ارتقا یافت. بر همین اساس در دیگر شهرستان‌های استان (شاهرود، دامغان، گرمسار، مهدی‌شهر) و حتی در برخی از شهرها دانشگاه‌های متعدد اعم از دولتی، پیام نور، آزاد، علمی و کاربردی و... در حال فعالیت‌اند.

جدول مقایسه وضعیت آموزش عالی قبل و بعد از انقلاب اسلامی در استان سمنان

عنوان	قبل از انقلاب	بعد از انقلاب
تعداد مراکز آموزش عالی	۳	۴۸
تعداد دانشجو	۱۳۵۷ نفر	۷۵۰۰۰ نفر
اعضای هیئت علمی	-	۳۵۰۰ نفر

استان سمنان از حیث نسبت جمعیت به دانشجو دارای رتبه اول کشوری بوده که به ازای هر هشت نفر جمعیت استان یک دانشجو در استان مشغول به تحصیل است.

شکل ۵-۶- دانشگاه علوم پایه سمنان

تا قبل از انقلاب در زمینه‌های پشتیبانی از ایده‌های نو و جدید، مرکز خاصی وجود نداشت و در حال حاضر ۲ پارک علم و فناوری در استان مشغول فعالیت است. از سال ۸۷ تعداد ۵۵۰۰ نفر دانشجوی تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد - دکترای حرفه‌ای و تخصصی) در مؤسسات آموزش عالی استان مشغول به تحصیل‌اند که نسبت دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان در این سال حدود ۷/۲ درصد است؛ شایان ذکر است در زمینه پذیرش دانشجویان دوره دکتری تخصصی (PHD) در دو دانشگاه سمنان و صنعتی شاهرود رشد بسیار خوبی مشاهده می‌شود که تعداد پذیرش بالغ بر ۱۰۰ نفر است.

آموزش و پرورش: از آنجا که علم‌اندوزی به عنوان یکی از ارکان دین مبین اسلام برشمرده می‌شود، نظام جمهوری اسلامی ایران نیز با تأکیدات رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و لزوم تأمین نیروهای متخصص و متعهد کشور در سال‌های آتی از همان ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تأکید خاص بر آموزش و پرورش نونهالان مبین اسلامی‌مان داشته است.

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

عنوان	قبل از انقلاب	بعد از انقلاب
تعداد دانش آموزان ابتدایی استان	۴۰۴۸۵	۴۴۳۰۲
تعداد دانش آموزان راهنمایی استان	۱۶۶۳۱	۲۷۷۵۸
تعداد دانش آموزان متوسطه استان	۹۱۸۴	۲۸۳۸۶

آنچه لازم به ذکر است فعالیت نهضت سوادآموزی در کنار سایر سازمان‌های آموزشی است. این نهاد با آموزش به تمامی اقشار بیسواد در همه سنین به خصوص در نقاط محروم با آماری بیش از ۹۵ درصد دست یافته و حتی در برخی مقاطع سنی مانند ۴۹-۱۰ سال در سال ۸۷ شاهد برگزاری جشن ریشه‌کنی بیسوادی در استان بوده‌ایم.

آموزش فنی و حرفه‌ای: آموزش فنی و حرفه‌ای علاوه بر آموزش، تأمین کننده بخش عظیمی از نیروی کار استان نیز است. در سال ۱۳۵۷ تعداد ۱۴ کارگاه فعال و ۳۲۶۷ کارآموز در استان به ثبت رسیده که هم اکنون این رقم به ۷۰ مرکز با تعداد ۶۷۰۷ کارآموز افزایش یافته است.

توسعه گردشگری: حفظ میراث گذشتگان که تا سال ۵۷ تنها شعاری بیش نبوده و دست به غارت این ثروت ملی نیز زده می‌شد، در سال‌های پس از انقلاب اسلامی احیا شده و هر ساله مورد بازدید هزاران نفر از گردشگران داخلی و خارجی قرار می‌گیرد.

استان سمنان در حال حاضر ۶۳۵ بنا و اثر تاریخی، ۴۲۰ اثر تاریخی ثبت شده در فهرست آثار ملی و ۲ موزه را در خود جای داده است.

ارتقای سطح رفاه اجتماعی و فرهنگی

موضوعات فرهنگی: تا پیروزی انقلاب اسلامی استان سمنان فاقد صدا و سیما استانی بوده که به برکت انقلاب اسلامی ضمن بهره‌مندی از شبکه صدا و سیما استانی موارد ذیل هم قابل تأمل است. جدول زیر مقایسه‌ای از وضعیت صدا و سیما در قبل و بعد از انقلاب اسلامی در استان سمنان است.

عنوان	قبل از انقلاب	بعد از انقلاب
فرستنده‌های تلویزیونی	۱	۳۳۴
فرستنده‌های FM	۱	۱۱۸
تعداد دستگاه‌های ماهواره‌ای	-	۸۳

امور کتابخانه‌ها: قبل از انقلاب استان سمنان علی‌رغم پیشینه‌ای قوی در مسائل فرهنگی به‌ویژه فرهنگ دینی از حداقل‌ها نیز محروم بود که یکی از آن موارد «استفاده و بهره‌مندی آسان از کتاب‌های منتشره» بوده است که در جدول زیر آمار مقایسه‌ای آن ارائه می‌شود.

بعد از انقلاب				قبل از انقلاب				نام شهرستان
تعداد نسخ کتاب	مراجعات	اعضا	تعداد	تعداد نسخ کتاب	مراجعات	اعضا	تعداد	
۵۳۵۲۰۵	۸۶۹۸۷۱	۲۸۶۳۲	۴۲	۴۲۶۷۲	۸۶۰۰	۵۳۷۰	۷	استان سمنان
۱۶۳۰۸۸	۳۵۹۲۲۱	۹۰۹۰	۱۰	۱۲۵۳۵	۴۹۹۰	۳۷۰۷	۲	سمنان و مهدی‌شهر
۱۸۳۴۱۴	۳۸۳۹۶۸	۱۳۰۱۵	۱۷	۱۸۵۸۶	۷۷۰	۳۲۰	۳	شاهرود
۱۰۰۳۸۳	۶۲۶۸۴	۳۹۸۴	۹	۵۹۹۰	۲۵۰۰	۱۳۰۰	۱	دامغان
۸۸۳۲۰	۶۳۹۹۸	۲۵۴۳	۶	۵۵۶۱	۳۴۰	۳۳	۱	گرمسار

قابل ذکر است موارد فوق صرفاً مربوط به کتابخانه‌های عمومی استان بوده و در آن کتابخانه‌های موجود در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی لحاظ نشده است.

سالن‌های ورزشی: توجه به امور مهم و زیربنایی مانند احداث فضاهای ورزشی و تأمین سلامت روحی و جسمی از ویژگی‌های بارز بعد از انقلاب است. فضاهای ورزشی پیش از انقلاب منحصر به ۱۰ سالن و مجموعه ورزشی در استان بوده که این تعداد پس از انقلاب بالغ بر ۲۱۵ مورد شده است.

قبل از انقلاب به فضاهای ورزشی روستاها کمتر توجه می‌شده، ولی در حال حاضر صرفاً در سفر مقام معظم رهبری و هیئت دولت بالغ بر ۴۶ واحد ورزشگاهی روستایی احداث شده است.

رسیدگی به امور محرومین: یکی از امور مهم که بعد از انقلاب اسلامی در دستور کار قرار گرفت، رسیدگی به امور محرومین و تحت پوشش قرار دادن آنهاست.

نام سازمان	تعداد خانواده تحت پوشش
کمیته امداد	۸۹۸
بهبودی	۱۰۹۱۰

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

جدول مقایسه تعداد پزشکان متخصص شاغل

در شهرستان‌های استان در سال ۵۷ و ۸۶

سال ۸۶	سال ۵۷	نام شهرستان
۲۰۵	۳۴	استان
۱۶	۶	دامغان
۱۱۱	۱۳	سمنان
۵۵	۱۱	شاهرود
۲۳	۴	گرمسار

جدول مقایسه مدیریت درمان تأمین اجتماعی قبل و بعد از انقلاب اسلامی

عنوان	قبل از انقلاب	بعد از انقلاب
تعداد مرکز شهر استان	فقط ارائه خدمات درمانی	۷
تعداد بیمارستان‌های استان	-	۱
تعداد پزشکی عمومی	-	۳۶
تعداد پزشک متخصص	-	۲۹

تعداد پزشکان متخصص حدود ۸۴ درصد نسبت به قبل از انقلاب رشد داشته است.

جدول مقایسه واحدهای بهداشتی درمانی احداث شده قبل و بعد از انقلاب

شهرستان	مراکز بهداشتی درمانی شهری		مراکز درمانی و بهداشتی روستایی		درصد رشد
	قبل از انقلاب	بعد از انقلاب	قبل از انقلاب	بعد از انقلاب	
سمنان	۳	۸	۳	۳	+۶۲/۵
مهدی شهر	۱	۳	۱	۱	+۶۷
دامغان	۴	۶	۵	۵	+۳۴
گرمسار	۳	۵	۳	۳	+۴۰
جمع استان	۱۲	۲۲	۱۲	۱۲	+۴۵/۵

با عنایت به کم شدن جمعیت روستایی در سال‌های بعد از انقلاب تعداد مراکز بهداشتی و درمانی روستایی نیز رشدی نداشته است.

لازم به ذکر است قبل از انقلاب هیچ گونه پایگاه بهداشتی و خانه بهداشت در سطح شهرستان‌ها فعالیت نداشته است، اما بعد از انقلاب در سطح شهرستان‌های سمنان، گرمسار، دامغان، و مهدی شهر حدود ۶ پایگاه بهداشتی و ۷۳ خانه بهداشت در سطح روستاها تأسیس شده است.

درس ۱۵ چشم‌انداز آینده استان

چشم‌اندازها، مستقل از دامنه و گستره‌ای که در ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی هر کشور را در برمی‌گیرند، همواره افق‌های تازه، نوین و متفاوتی پیش روی برنامه‌ریزان یک کشور می‌کشایند. برای رسیدن به این مهم در ایران نیز همانند سایر کشورهای متمدنی، اقدام به تهیه سند چشم‌انداز گردید.

یکی از مهم‌ترین اهداف در سند چشم‌انداز آینده ایران (افق ۱۴۰۴)، رسیدن به قدرت اول منطقه در تولید ناخالص داخلی و فناوری است. برای قدرت اول شدن باید ویژگی‌هایی داشت از جمله توسعه مبتنی بر علم و دانش، جامعه‌ای برخوردار از امنیت اجتماعی، توزیع متناسب از درآمد و... برای تحقق چنین امری باید قابلیت‌ها و محدودیت‌های استان خود را بشناسیم تا زمینه رشد و توسعه این منطقه از کشور در چشم‌انداز آینده به خوبی روشن شود.

اصولی‌ترین قابلیت‌های توسعه استان

- همجواری با استان‌های بزرگ و مرکز کشور
- برخورداری از ذخایر غنی و متنوع معدنی
- وجود زمین‌های غیر قابل کشت برای توسعه و استقرار صنایع بزرگ
- برخورداری از مراکز آموزش عالی، فنی و حرفه‌ای و...
- دسترسی به بازار مصرف عمده تهران جهت تأمین کالا و خدمات و بالعکس
- برخورداری از تنوع اقلیمی، ذخایر طبیعی، زیست محیطی و جاذبه‌های طبیعی کوهستانی، کویری و تاریخی جهت توسعه فعالیت‌های گردشگری

- توانایی به‌کارگیری انرژی‌های نو و تجدیدپذیر (انرژی خورشیدی و باد)

- برخورداری از پوشش شبکه مخابراتی و قرار گرفتن در کریدور (دالان، مسیر عبور) بین‌المللی فیبر نوری

- برخورداری از انواع مناطق زیست محیطی برای ایجاد مراکز پژوهشی، تحقیقاتی و ژنتیکی

- برخورداری از سطح بالای باسواد

- امکان توسعه کشت محصولات باغی، گلخانه‌ای و صنعت دام و طیور.

عمده‌ترین تنگناها و محدودیت‌های توسعه

- نامناسب بودن منابع آبی از نظر کمی و کیفی

- کمبود ریزش‌های جوی و طولانی بودن دوره خشکسالی

- غیراستاندارد بودن راه‌های اصلی

- پیشروی بیابان و محدودیت شرایط زیستی

- آسیب پذیری شدید سکونتگاه‌های شهری و روستایی در مقابل حوادث طبیعی
- آماده نبودن زیر ساخت‌های شهری برای پذیرش سرریز جمعیت استان‌های هم جوار.

فعالیت‌های گروهی

شما هم به دو مورد دیگر از محدودیت‌های توسعه استان اشاره کنید.

با توجه به قابلیت‌ها و تنگناها، اهداف و راهبردهای بلند مدت توسعه استان بر محورهای زیر استوار است:

الف) بخش صنعت و معدن	ب) گردشگری	پ) خدمات برتر
ت) بخش کشاورزی و منابع آب	ث) امور فرهنگی و اجتماعی	ج) آموزش عالی

برای مطالعه

الف) صنعت و معدن

- توسعه صنعتی با توجه به موقعیت مناسب منطقه و همجواری با تهران
 - توسعه و بهره برداری از حداکثر ظرفیت‌های موجود معدنی
 - توسعه صنایع شیمیایی، الکترونیک، ماشین سازی، غذایی و دارویی
 - نوسازی نرم افزاری و سخت افزاری صنایع و معادن و بهبود تکنولوژی استخراج مواد معدنی
 - توسعه واحدهای صنعتی کوچک با تأکید بر پیوند با صنایع بزرگ و مادر.
- ب) گردشگری
- توسعه بخش گردشگری با تأکید بر اکوتوریسم و حفاظت از میراث تاریخی و طبیعی استان
 - بهره‌گیری مناسب از جاذبه‌های فرهنگی، طبیعی، تاریخی و حیات وحش برای توسعه گردشگری در استان.

پ) خدمات برتر

- ارتقای کیفیت و کمیت خدمات برتر و زیر ساخت‌های شهری
- تقویت گمرک و توسعه خدمات بازرگانی
- توسعه و ارتقای محورهای ارتباطی استان با مناطق شمال و جنوب کشور و تمرکز زدایی ارتباطی از تهران
- ارتقای جایگاه استان در تولید و انتقال انواع انرژی
- گسترش خدمات بازرگانی نوین با تأکید بر خدمات گمرکی، بانکی، بیمه، حمل و نقل بین المللی کالا.

ت) کشاورزی و منابع آب

- تأمین آب لازم برای آب شرب، محیط زیست، صنعت و کشاورزی
- توسعه فعالیت‌های کشاورزی خاص در راستای استفاده بهینه از آب و خاک موجود
- انتقال آب از حوزه‌های همجوار شمالی به استان، کنترل و ذخیره‌سازی آب‌های سطحی و زیرزمینی
- توسعه کشت پسته و زیتون در نواحی مرکزی و جنوبی، گردو در شمال، کشت گلخانه‌ای و فعالیت‌های دام و طیور در سطح استان

- توسعه صنایع بسته‌بندی و فرآورده‌های دامی، طیور و آبزیان در استان.

ث) امور فرهنگی و اجتماعی

- توسعه و ارتقای زیر ساخت‌های ورزشی و نقش ورزش در تأمین سلامت جسمی و روحی افراد و گروه‌های اجتماعی

- توسعه نقش و جایگاه و مشارکت زنان در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ورزشی در سطح استان

- گسترش و پوشش برنامه‌های صدا و سیما در سطح استان

- ارتقای معرفت دینی، ارزش‌های فرهنگی و ویژگی‌های هویتی استان

- گسترش امکانات فرهنگی و ورزشی در مراکز جمعیتی شهر و روستا.

ج) آموزش عالی

- توسعه کمی و کیفی مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، مهارتی و عالی در جهت تأمین نیازهای استان

- ایجاد و توسعه مراکز تحقیقاتی در امور کویرشناسی، فناوری، معدن و صنایع الکترونیک

- گسترش مراکز آموزش عالی علوم پزشکی در مقاطع تحصیلی دکترای تخصصی و فوق تخصصی

- توسعه مراکز آموزش عالی جهت تمرکززدایی دوره‌های کارشناسی از دانشگاه‌های تهران.

